

**1806/16/EN
WP 239**

**Nuomonė Nr. 02/2016 dėl asmens duomenų skelbimo skaidrumo viešajame sektoriuje
tikslais**

Priimta 2016 m. birželio 8 d.

Ši darbo grupė įsteigta pagal Direktyvos 95/46/EB 29 straipsnį. Tai – patariamasis ES organas duomenų apsaugos ir privatumo klausimais. Jo uždaviniai išdėstyti Direktyvos 95/46/EB 30 straipsnyje ir Direktyvos 2002/58/EB 15 straipsnyje.

Sekretariatas yra Europos Komisijos Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinio direktorato C departamente (Pagrindinės teisės ir Sąjungos pilietybė), B-1049 Briuselis, Belgija, kabineto Nr. MO-59 02/013.

Svetainė: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm

1. IŽANGA

1.1. NUOMONĖS OBJEKTAS

Nuomonėje paaiškinama, kaip taikyti duomenų apsaugos principus tvarkant ir skelbiant asmens duomenis skaidrumo viešajame sektoriuje tikslais, ypač kai tai susiję su kovos su korupcija priemonėmis ir interesų konflikto valdymu ir prevencija¹. Nuomonėje nesiekama išaiškinti, kokia informacija turėtų būti prieinama pagal prieigą prie viešųjų dokumentų arba informacijos laisvę reglamentuojančius ES valstybių narių teisės aktus², joje neribojamas tokios viešos informacijos prieinamumas pagal nacionalinės teisės aktus, nuomonė taip pat neaprepia Reglamento 45/2011 ir Reglamento 1049/2001³ įgyvendinimo, taikomo ES institucijoms ir įstaigoms.

Apskritai viešojo sektoriaus institucijoms gali būti keliamas reikalavimas rinkti, registruoti ir saugoti informaciją apie savo veiklą ir personalą bei padaryti šią informaciją viešai prieinamą, paprastai – per savo oficialią interneto svetainę. Toks duomenų tvarkymas, tikėtina, bus susijęs su asmens duomenų tvarkymu, įskaitant jų atskleidimą visuomenei.

Nuomonė skirta nacionalinėms teisėkūros institucijoms, nacionalinėms vyriausybėms, įstaigoms ir agentūroms ir kitoms kompetentingoms viešojo sektoriaus įstaigoms (toliau – kompetentingos įstaigos), dirbančioms su kovos su korupcija, interesų konflikto prevencijos priemonėmis ir kitais skaidrumo įsipareigojimais, bei duomenų apsaugos institucijoms. Joje pateikiamos rekomendacijos pagrįstos bendru supratimu apie duomenų apsaugos sistemą, kurioje atliekamas toks tvarkymas. Kalbant konkrečiai, joje kalbama apie bendrąjį Direktyvos 95/46/EB⁴ ir Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (toliau – BDAR) principų ir vertybių įgyvendinimą.

Direktyvos 95/46/EB 1 ir 4 straipsniuose reikalaujama, kad valstybės narės saugotų fizinių asmenų pagrindines teises ir laisves, o ypač jų privatumo teisę tvarkant asmens duomenis. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad asmens duomenų tvarkymas, kaip dalis kovos su korupcija priemonių, nukreiptų valdyti galimus interesų konfliktus ir visus susijusius

¹ Viešasis sektorius – šioje nuomonėje viešasis sektorius reiškia valstybės, regioninės ir vietos valdžios institucijas, įstaigas, kurių veiklą reglamentuoja viešojoji teisė, ir vienos arba kelių tokių institucijų arba įstaigų, kurių veiklą reglamentuoja viešojoji teisė, sudarytas asociacijas, nepažeidžiant valstybių narių teisės aktuose nustatytų apibrėžčių.

² Norėdami gauti daugiau informacijos, žr. 29 straipsnio darbo grupės nuomonę Nr. 06/2013 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos (toliau – PSI).

³ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo ir 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais.

⁴ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo.

skaidrumo įsipareigojimus, būtų reglamentuojamas nacionalinėmis nuostatomis, kurias valstybės narės priima pagal šią direktyvą ir atsižvelgdamos į BDAR.

1.2. NUOMONĖS TIKSLAS

Šios nuomonės tikslas yra pateikti valstybių narių įstatymų leidėjams ir kompetentingoms institucijoms praktinių patarimų, rekomendacijų ir gerosios patirties pavyzdžių, kaip jiems užtikrinti, kad teisė į duomenų apsaugą būtų gerbiama, tuo pačiu metu subalansuojant ir patenkinant teisėtą visuomenės suinteresuotumą skaidrumu, kai šios srities teisinės ir politinės iniciatyvos reikalauja informacijos, susijusios su fiziniu asmeniu, skleidimo. Sąvoka „skaidrumas“⁵ yra siejama su atvirumu, gero administravimo ir gero valdymo principais, įtvirtintais Sutartyse⁶ ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – ES chartija)⁷.

Nešališkumas, skaidrumas ir profesinis elgesys tarp viešojo sektoriaus subjektų pripažįstamas svarbiu siekiant užtikrinti kompetenciją ir kokybę atliekant atitinkamas valstybės veiklos pareigas. Tarp viešojo sektoriaus subjektų teisių į duomenų apsaugą⁸ ir viešojo intereso, kad šie asmenys skaidriai vykdytų savo pareigas ir įsipareigojimus, turi būti pusiausvyra. Informacijos apie viešojo sektoriaus subjektų privačius interesus skelbimas yra dalis priemonių, naudojamų suvaldyti potencialius interesų konfliktus bei padidinti atskaitomybę ir visuomenės pasitikėjimą. Nors teisės aktai ir reglamentai, skirti valdyti interesų konfliktus, skiriasi, šioje nuomonėje patariama, kaip valstybėse narėse užtikrinti vienodą duomenų apsaugos viešojo sektoriaus subjektuose lygį.

2. TEISINĖ SISTEMA

ES chartijos 7 straipsnyje nustatyta, kad kiekvienas turi teisę, kad būtų gerbiamas jo asmeninis ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir komunikacijos slaptumas. Be to, Chartijos 8 straipsnyje numatyta, kad, be kita ko, kiekvienas turi teisę į asmens duomenų, susijusių su juo, apsaugą. Asmens duomenys turi būti tinkamai tvarkomi ir naudojami tik konkrečioms tikslams bei remiantis suinteresuoto asmens sutikimu arba kitu teisėtu pagrindu, numatytu įstatymo. Be to, Europos žmogaus teisių konvencijos (toliau – EŽTK) 8 straipsnyje teigiama, kad kiekvienas turi teisę į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir susirašinėjimo slaptumas ir kad valstybės institucijos neturi teisės apriboti naudojimosi šia teise, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus ir kai tai būtina demokratinėje visuomenėje valstybės saugumo, visuomenės saugos ar šalies ekonominės

⁵ Šia nuoroda nepažeidžiamos konkrečios apibrėžtys, nustatytos nacionaliniuose teisės aktuose ir politikose, ir ji pateikiama vien tik siekiant padėti suprasti šią nuomonę.

⁶ Žr. Europos Sąjungos sutarties 10 ir 11 straipsnius bei Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 15 ir 298 straipsnius.

⁷ Žr. ES chartijos 41 straipsnį.

⁸ Duomenų apsaugos teisė turi būti suprantama kaip teisės, kurios turi būti apsaugotos Duomenų apsaugos direktyva ir BDAR.

gerovės interesams, siekiant užkirsti kelią viešosios tvarkos pažeidimams ar nusikaltimams, taip pat žmonių sveikatai ar moralei arba kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

Direktyvos 95/46/EB 7 straipsnyje numatyti duomenų tvarkymo teisėtumo kriterijai ir nustatyti pagrindiniai asmens duomenų tvarkymo principai (Direktyvos 95/46/EB 6 straipsnis). BDAR konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad 2003 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/98/EB dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo nepakeičia ir jokių būdu nedaro įtakos asmenų apsaugos lygiui tvarkant asmens duomenis pagal Sąjungos nuostatas ir nacionalinę teisę.

Pagal EŽTK 10 straipsnį, kiekvienas turi teisę į saviraiškos laisvę. EŽTK yra keletą kartų pripažinusi, kad ši teisė apima „visuomenės teisę būti tinkamai informuota“ ir „teisę gauti informaciją“ atvejais, susijusiais ne tik su žiniasklaida ar su profesionaliais žurnalistais⁹.

Atsižvelgiant į minėtas nuostatas, tvarkant asmens duomenis interesų konfliktų priemonių ir su jomis susijusio skaidrumo kontekste rekomenduojama atsižvelgti į toliau nurodytus principus.

3. ASMENS DUOMENŲ TVARKYMO PRINCIPAI

Direktyvos 95/46/EB 6 straipsnyje nustatyta, kad asmens duomenys turi būti:

- tvarkomi teisingai ir teisėtai;
- surinkti įvardytais, aiškiai apibrėžtais ir teisėtais tikslais, o po to tvarkomi su šiais tikslais suderintais būdais;
- adekvatūs, susiję ir savo apimtimi neviršijantys tikslų, kuriems jie renkami ir (arba) vėliau tvarkomi;
- tikslūs ir, jei būtina, nuolat atnaujinami;
- laikomi tokio pavidalo, kad duomenų subjektų tapatybes būtų galima nustatyti ne ilgiau, nei tai yra reikalinga tais tikslais, dėl kurių duomenys buvo surinkti arba po to tvarkomi.

Minėti reikalavimai yra suderinti su atitinkamomis BDAR nuostatomis.

⁹ Tačiau iki šiol EŽTK teigia, kad laisvė gauti informaciją, kaip garantuojama pagal 10 straipsnį, negali būti aiškinama kaip nustatanti valstybei aiškią pareigą skleisti informaciją arba atskleisti informaciją visuomenei (žr. sprendimus bylose *Leander prieš Švediją* (1987 m.), *Gaskin prieš Jungtinę Karalystę* (1989 m.), *Guerra prieš Italiją* (1998 m.) ir *Sirbu prieš Moldovą* (2004 m.)). Tik dviejose paskutinėse bylose Teismas, atrodo, žengė plataus informacijos laisvės sąvokos aiškinimo link (žr. 2006 m. sprendimą dėl pareiškimo priimtinumui byloje *Sdružení Jihočeské Matky prieš Čekijos Respubliką* ir 2009 m. sprendimą byloje *Társaság a Szabadságjogokért prieš Vengrijos Respubliką*).

3.1. TEISINGAS IR TEISĖTAS TVARKYMAS

Teisinis pagrindas asmens duomenų tvarkymui interesų konfliktų priemonių kontekste pateikiamas Direktyvos 95/46/EB 7 straipsnio c punkte¹⁰. Jame teigiama, kad asmens duomenys gali būti tvarkomi, jei tvarkyti reikia vykdant teisinę prievolę, kuri privaloma duomenų valdytojui. Atsižvelgiant į tai, tvarkymas turi būti apibrėžtas įstatymu¹¹. Reikėtų vengti bendrųjų ir blanketinių nuostatų, kad valdytojas neturėtų per didelio veiksmų laisvės laipsnio, kaip atitikti teisinį įsipareigojimą¹².

Esant tokioms aplinkybėms, įstatymų leidėjai turi pareigą užtikrinti, kad teisiniai įsipareigojimai subalansuotų įvairius susijusius interesus. Iš tiesų teisės aktai turėtų būti suderinami su teise į privatą ir šeimos gyvenimą ir į asmens duomenų apsaugą pagal EŽTK 8 straipsnį ir ES chartijos 7 ir 8 straipsnius¹³. Tai reiškia, kad teisinis įsipareigojimas tvarkyti asmens duomenis turėtų būti būtinas ir proporcingas siekiamiems teisėtiems tikslams ir atitikti tikslo ribojimo principą.

Šiame kontekste institucijos taip pat gali remtis Direktyvos 95/46/EB 7 straipsnio e punktu kaip asmens duomenų tvarkymo pagrindu. Nustatydamos, ar tvarkymo operacijos atitinka 7 straipsnio e punktą, ir turėdamos omeny įvairius susijusius interesus, institucijos turi būti įsitikinusios, kad:

- tvarkymo veikla yra užduotis, atliekama visuomenės labui, arba ji atliekama vykdant viešosios valdžios funkcijas¹⁴;

¹⁰ Išsamesnės informacijos ieškokite nuomonėje Nr. 06/2014 dėl teisėtų duomenų valdytojo interesų sąvokos pagal Direktyvos 95/46/EB 7 straipsnį (WP217). Kai kuriose šalyse gali būti remiamasi 7 straipsnio f punktu kaip pagrindu šio tipo asmens duomenų tvarkymui.

¹¹ Nuomonėje Nr. 06/2014 29 straipsnio darbo grupė pripažino, kad jei norima, jog būtų taikomas 7 straipsnio c punktas, pareiga turi būti nustatyta įstatymu, kuris turi atitikti visus susijusius reikalavimus, kad pareiga būtų galiojanti ir teisiškai privaloma. Šiuo atžvilgiu 29 straipsnio darbo grupė pažymėjo, kad „teisės aktai kai kuriais atvejais gali nustatyti tik bendrą tikslą, o konkretni įsipareigojimai nustatomi kitu lygmeniu, pavyzdžiui, antriniais teisės aktais arba privalomu valdžios institucijos sprendimu konkrečiu atveju“. Šiuo atžvilgiu BDAR 41 konstatuojamoje dalyje aiškinama, kad „tais atvejais, kai reglamente kalbama apie teisinį pagrindą arba teisinę priemonę, teisės aktą nebūtinai turi priimti parlamentas, nepažeidžiant reikalavimų pagal suinteresuotos valstybės narės konstitucinę tvarką“. Taip pat žr. BDAR 6 straipsnio 3 dalį.

¹² Ibidem.

¹³ Žr. 2003 m. gegužės 20 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimą sujungtose bylose *Rundfunk*, C-465/00, C-138/01 ir C-139/01, , bei 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimą sujungtose bylose *Volker und Markus Schecke*, C-92/09 ir C-93/09..

¹⁴ Kaip nuomonėje Nr. 06/2014 pabrėžė 29 straipsnio darbo grupė, viešojo užduotis arba viešosios valdžios funkcija turi būti grindžiama arba kildinama iš teisinės nuostatos. Žr. III skyriaus 2 straipsnio 5 dalį bei BDAR 41 konstatuojamąją dalį ir 6 straipsnio 3 dalį.

- tvarkymo operacija yra būtina siekiant atlikti šią užduotį arba vykdant tokius įgaliojimus (t. y. tokios operacijos turi būti tinkamos siekiamam tikslui įgyvendinti ir neviršyti to, kas būtina šiam tikslui pasiekti).

PAVYZDYS. Asmens duomenų, pateiktų skaidrumo platformoje, indeksavimas¹⁵, kad piliečiai galėtų joje ieškoti, būtų laikomas būtina operacija. Tapatybės duomenų indeksavimas išoriniam varikliui pagal nutylėjimą nebūtų laikomas būtinu, siekiant įgyvendinti skaidrumo tikslą.

3.2. PROPORCINGUMO, MAŽINIMO IR DUOMENŲ KOKYBĖS PRINCIPAI

Siekiant įgyvendinti šiuos principus, visų pirma būtina nustatyti pagrindinius duomenų tvarkymo principus. Pavyzdžiui, skaidrumo iniciatyvos gali būti skirtos skatinti skleisti informaciją apie vyriausybės ir jos administracinių institucijų sprendimus ir veiksmus, pateikiant pagrindines išvalgas apie jų procesus, veiksmus ir personalą. Savo ruožtu tai sudaro sąlygas visuomenei reikalauti iš vyriausybės atsiskaityti už tai, kaip ji vykdo užduotis ir valdo viešuosius išteklius, tokiu būdu skatinant efektyvumą ir veiksmingumą. Šioje nuomonėje nagrinėjamomis priemonėmis siekiama užkirsti kelią, aptikti ir imtis sankcijų interesų konfliktų atžvilgiu, siekiant išvengti privačių interesų įtakos vykdant viešąsias pareigas ir stiprinti viešojo sektoriaus subjektų patikimumą, objektyvumą, nešališkumą, taip pat sukurti viešojo sektoriaus pasitikėjimą vyriausybe.

PAVYZDYS. Kompetentingų įstaigų vaidmuo yra nustatyti viešojo sektoriaus subjekto jo kadencijos pradžioje ir pabaigoje turėto turto vertę ir išsiaiškinti, kaip šitas turtas buvo finansuotas. Norint tai padaryti, gali tekti rinkti informaciją apie sutuoktinius ir giminaičius bei jų turtą. Tačiau tai nebūtinai reiškia, kad padaryti šią informaciją viešai prieinamą internetu yra tinkama ir proporcinga priemonė. Bet koks įsibrovimas į asmens privatų gyvenimą turėtų būti būtinas ir proporcingas teisėtiems tvarkymo tikslams.

3.2.1. PROPORCINGUMAS

Proporcingumo principo turėtų būti laikomasi atliekant bet kokią tvarkymo veiklą, ypač rinkimo etape ir atliekant vėlesnį paskelbimą.

Europos Teisingumo Teismas (toliau – ETT) pabrėžė proporcingumo metodo svarbą tvarkant asmens duomenis keliose bylose. Minėtame sprendime sujungtose bylose C-465/00, C-138/00 ir 139/01 ETT dėl šio punkto iškėlė klausimą, „ar atitinkamų asmenų vardų ir pavardžių nurodymas šalia gautų pajamų yra proporcingas siekiamam teisėtam tikslui ir ar motyvai, kuriais toks paskelbimas grindžiamas Teisingumo Teisme, yra tinkami ir pakankami.“ (86 pastraipa), ir pabrėžė, kad kompetentingi nacionaliniai teismai turėtų „patikrinti, ar toks paskelbimas yra būtinas ir proporcingas siekiant (...), ir ypač įvertinti, ar toks tikslas taip pat veiksmingai galėtų būti pasiektas perduodant su konkrečiu vardu ir pavarde susijusią informaciją tik tikrinimą atliekančioms institucijoms.“ (88 pastraipa). Be to, ETT klausė, ar

¹⁵ Indeksavimo apibrėžimas:

nebūtų buvę įmanoma panaudoti alternatyvių būdų pasiekti siekiamą teisėtą tikslą, kurie, tikėtina, suinteresuotų asmenų privatumą būtų palietę mažesniu mastu¹⁶.

Be to, minėto sprendimo sujungtose bylose C-92/09 ir C-93/09 74 pastraipoje ETT aiškiai nurodė, kad „Pagal nusistovėjusią teismo praktiką proporcingumo principu, kuris yra vienas iš bendrųjų Bendrijos teisės principų, reikalaujama, kad Sąjungos aktu įgyvendintos priemonės būtų tinkamos siekiamam tikslui įvykdyti ir neviršytų to, kas būtina jam pasiekti (2010 m. birželio 8 d. Sprendimo Vodafone ir kt., C-58/08, Rink. p. I-0000, 51 punktas ir nurodyta teismų praktika)“.

Valstybės narės turėtų atidžiai apsvarstyti asmenų, susijusių su interesų konfliktu ir skaidrumo priemonėmis, ratą. Nustatant, kieno duomenys turi būti tvarkomi, valstybėms narėms gali būti verta parengti tinkamus objektyvius kriterijus, kaip antai asmens viešieji įgaliojimai, galimybė leisti arba skirstyti viešuosius pinigus, atlyginimas, kadencija, gautos išmokos ir t. t., atsižvelgiant į tai, kad tvarkymas neviršytų „to, kas būtina įgyvendinant siekiamus teisėtus tikslus ir paisant visų pirma grėsmės, kuri tokiu paskelbimu keliama chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintoms teisėms“¹⁷.

Informacijos, atskleidžiančios nereikšmingus asmens privataus gyvenimo aspektus paskelbimas internete, nėra pateisinamas pagal teisingumo ir proporcingumo principus.

❖ Proporciningumo principo įgyvendinimas:

➤ Duomenų rinkimo ir skelbimo internete skirtumai

Interesų konfliktų priemonės paprastai apima dvi pagrindines tvarkymo veiklas: išskirtinį neviešą asmens duomenų tvarkymą kompetentingose įstaigose ir tam tikrų duomenų paskelbimą internete. Atitinkamomis teisinėmis nuostatomis turėtų būti aiškiai nustatyta, kokie asmenys yra įpareigoti pateikti ataskaitas kompetentingoms įstaigoms. Jose taip pat turėtų būti nurodyta, kurie asmens duomenys turėtų būti pateikiami ataskaitose ir kurie asmens duomenys turėtų būti aktyviai skelbiami. Šioje nuomonėje nesiekama nustatyti, kurie asmens duomenys turėtų būti renkami kompetentingų institucijų, dirbančių su interesų konfliktų priemonėmis, nei siekiama apibrėžti, kokia informacija turėtų būti skleidžiama internetu. Tačiau derėtų pabrėžti, kad spręsdamos, ar reiktų pavišinti informaciją internete, kompetentingos įstaigos visada turėtų turėti omenyje to pasekmes. Kai kurie surinkti asmens duomenys gali būti intymi informacija apie viešojo sektoriaus subjektus, todėl jos paskelbimas internete gali turėti rimtų pasekmių jų privačiam gyvenimui ir duomenų apsaugos teisėms. Taip pat svarbu pabrėžti, kad tai, kas yra įdomu visuomenei, ne visada yra viešasis interesas.

¹⁶ Nagrinėjame kontekste ETT konkrečiai klausė, ar „ar nepakaktų visuomenę informuoti tik apie darbo užmokesčius ir kitokias pinigines išmokas“. Žr. Teismo sprendimo sujungtose bylose *Rundfunk* 88 pastraipą, C-465/00, C-138/01.

¹⁷ Europos Teisingumo Teismas pasisakė sprendime sujungtose bylose *Volker und Markus Schecke GbR* (C-92/09) ir *Hartmut Eifert* (C-93/09) prieš *Land Hessen*, 79 ir 80 pastraipos.

Apskritai kalbant, tikėtina, kad internete skelbiamas asmens duomenų kiekis bus labiau ribotas negu tas, kuris teikiamas kompetentingoms įstaigoms, nes tikėtina, kad aktyvus kai kurios informacijos atskleidimas gali būti netinkamas, atsižvelgiant į tai, kokį poveikį paskelbimas gali turėti duomenų subjektams. Be to, kai kuri informacija, kuriai netaikomas aktyvus atskleidimas, gali būti atskleista, kai taikomi teisės aktai, reglamentuojantys prieigą prie informacijos pagal įstatymą ir (arba) kitus susijusius teisės aktus arba priėmus teismo sprendimą, kuriuo reikalaujama ją atskleisti. Nustatant, ar būtina gauti ir (arba) paskelbti viešojo sektoriaus subjekto asmens duomenis, reikia atsižvelgti, ar viešojo sektoriaus subjekto reikalai ir (arba) sandoriai (finansiniai, sutartiniai arba kiti) įvyko pirmiau negu jie pradėjo eiti pareigas, kai jie buvo privatūs asmenys be viešųjų įgaliojimų. Kompetentingoms įstaigoms nedraudžiama rinkti duomenų šiuo pagrindu, ypač situacijose, kai vyksta įtartina veikla. Nepaisant to, automatinis visų viešojo sektoriaus subjektų reikalų arba sandorių paskelbimas internete prieš jiems pradedant eiti pareigas, leidžiant vykdyti paiešką pagal vardą ir pavardę ir įtraukiant visas be išimties detales, neskirstant šių duomenų pagal pobūdį, tipą ir mastą, gali viršyti tai, ko reikia teisėtiems tikslams pasiekti.

Svarstant asmens duomenų skelbimą internete, būtina atsižvelgti į galimus tokio atskleidimo pavojus. Kai planuojamas įprastinis arba išsamus paskelbimas, labai rekomenduojama atlikti poveikio privatumui vertinimą. Jame taip pat reiktų įvertinti alternatyvius būdus, kaip pateikti tam tikrą asmeninę informaciją, pavyzdžiui, kaip santrauką arba kolektyvine forma, kai asmenų tapatybės nustatyti negalima.

Taip pat reikia įvertinti, ar skelbiamų asmens duomenų pobūdis ir apimtis nekelia kitų pavojų neskaitant susijusių su duomenų apsauga. Pavyzdžiui, asmens duomenų, susijusių su duomenų subjekto ekonomine padėtimi, atskleidimas gali padaryti jį pažeidžiamą nusikaltėliams. Tai netrukdo tokius duomenis atskleisti kompetentingoms įstaigoms, atsakingoms už šių duomenų rinkimą ir tvarkymą.

Be to, kai skelbiama informacija, susijusi su viešojo sektoriaus subjektų sutartiniais ir (arba) panašiais santykiais, kompetentingos įstaigos turėtų žinoti, kad tam tikri duomenys gali sudaryti paslaptį (prekybos, banko, profesinę arba kitokią). Tokiais atvejais gali tekti derinti duomenų apsaugos teises, slaptumo apsaugą ir viešąjį interesą prieiti prie tokios informacijos.

PAVYZDYS. Kompetentingos įstaigos gali rinkti asmens duomenis apie viešojo sektoriaus subjekto namų ūkį ir šeimos narius, pavyzdžiui, vardus ir pavardes, kontaktinius duomenis, adresus ir t. t., siekdamos vykdyti savo pareigas šioje srityje; tačiau visos informacijos paskelbimas internete gali būti neproporcingas, nors kiekvieną atvejį reiktų vertinti atskirai.

➤ *Tvarkymo operacijos skirtingų susijusių asmenų grupių atžvilgiu*

Tvarkant asmens duomenis reiktų vadovautis selektyviu požiūriu, atskiriant įvairias žmonių grupes, atvejus ir tikslus ir atsižvelgiant į konkrečias situacijas ir skelbiamos asmeninės informacijos turinį. Atitinkamai turėtų būti naudojami skirtingi informacijos skelbimo metodai.

Vertinant, ar tvarkymas turėtų apimti viešą asmens duomenų skleidimą paskelbiant juos internete, skirtingose situacijose reikėtų elgtis skirtingai. Kompetentingoms įstaigoms gali būti verta atsižvelgti į tai, koku mastu viešojo įstaiga arba susijęs viešojo sektoriaus subjektas susiduria su korupcijos rizika arba su interesų konfliktų situacijomis, jų veiksmų arba užduočių, kurios turi būti atliktos vadovaujantis viešuoju interesu, apimtį ir šių asmenų valdomą viešųjų lėšų sumą. Kalbant apskritai, gali būti tikslinga pagal hierarchinę ir sprendimų priėmimo atsakomybę skirstyti į politikus, aukštesnio lygmens viešojo sektoriaus subjektus arba kitus visuomenės veikėjus, užimančius pareigas, susijusias su politine atsakomybe; į asmenis, užimančius „bendrąsias viešojo sektoriaus valdymo pareigas“, kurie nėra renkami, o užima tik vadovaujamas vykdomąsias pareigas, ir asmenis, kurie yra „bendrieji viešojo sektoriaus subjektai“, patys neturintys sprendimų priėmimo atsakomybės.

Šiuo požiūriu, jei pirmosios grupės atveju asmens duomenų paskelbimas internete suinteresuotos kompetentingos įstaigos svetainėje gali būti laikomas proporcingu, tas pats sprendimas gali netikti antrajai arba trečiajai grupei. Kalbant apie antrąją grupę gali būti viešai skelbiami vardas ir pavardė bei pareigos, tačiau pagal nutylėjimą negali būti skelbiami konkrečių žmonių asmens duomenys (net vien asmens duomenys apie veiksmus, atliktus veikiant kaip viešojo sektoriaus subjektui arba susijusius su jų profesine veikla¹⁸). Tai nepažeidžia nuostatos dėl šių duomenų prieinamumo pagal nacionalines normas, reglamentuojančias prieigą prie dokumentų.

Patartina išskirti skirtingas viešojo sektoriaus subjektų, valstybės tarnautojų ir kitų asmenų grupes pagal konkrečius teisės aktus, vadovaujantis minėtais kriterijais, ir, remiantis tokia atskirtimi, nustatyti skirtingus atskaitomybės kompetentingoms įstaigoms įpareigojimus. Teisės aktų leidėjas turėtų nepamiršti šios atskirties, ypač kalbant apie bet kokius įpareigojimus, susijusius su informacijos skelbimu internete.

Toks požiūris palengvintų skirtingų asmens duomenų kiekių ir tipų teikimą priklausomai nuo asmenų grupės ir todėl padėtų užtikrinti proporcingumo reikalavimų vykdymą, pagal kuriuos asmens duomenų tvarkymas turi apsiriboti teisėtam tikslui (nustatyti interesų konfliktą ir taikyti sankcijas) pasiekti būtinu minimumu.

¹⁸ Šiuo atžvilgiu sprendime sujungtose bylose *Rundfunk*, C-465/00, C-138/01 ETT atkreipia dėmesį į EŽTK jurisprudenciją dėl privataus gyvenimo sąvokos apimties, nurodydamas, kad ji „negali būti aiškinama siaurai“ ir kad „jokia svarbi priežastis neleidžia išbraukti profesinės veiklos < ... > iš „privataus“ gyvenimo sąvokos“. Žr. Teismo sprendimo 79 pastraipą.

PAVYZDYS. Asmens duomenų skelbimas, susijęs su viešojo sektoriaus subjektų, vykdančių užduotis, susijusias tik su administracine atsakomybe, interesų konfliktų deklaracijomis, kai kuriais atvejais buvo laikomas neproporcingu atsižvelgiant į tai, kad tokie subjektai neužima renkamų arba ministrų pareigų. Priešingai – tokių dokumentų deponavimas kompetentingose kontrolės įstaigose buvo laikomas pagrįstu siekiant stiprinti tokių asmenų patikimumą ir nešališkumą bei siekiant užkirsti kelią interesų konflikto situacijoms, jas nustatyti ir taikyti sankcijas¹⁹.

3.2.2. MAŽINIMO PRINCIPAS

Kalbant apie mažinimo principą, turėtų būti vykdomas griežtas tvarkomų duomenų poreikio ir proporcingumo vertinimas (Direktyvos 95/46/EB 6 straipsnis ir BDAR nuostatos). Turi būti aiškiai apibrėžtas tvarkomų asmens duomenų kiekis ir tipas. Kai reikia tvarkyti asmens duomenis, tokie duomenys turi būti pakankami, tinkami ir nepertekliniai nurodytiems tikslams pagal įstatymą, o jokia informacija, nebūtina tokiems tikslams pasiekti, neturi būti tvarkoma jokia būdu. Asmens duomenų tvarkymas įgyvendinant interesų konfliktų ir skaidrumo priemones turėtų būti sutelktas ties teisėtuoju tikslu ir su juo susijęs, kad būtų išvengta nereikalingo duomenų tvarkymo. Tikėtina, kad tai savo ruožtu padarys duomenų tvarkymą veiksmingesnį ir efektyvesnį.

Paskelbimas internete ne visada gali būti būtinas norint pasiekti tvarkymo tikslą; kai kuriais atvejais gali pakakti pateikti pagrindinę bendrąją informaciją apie konkrečią valdymo sritį arba pranešti detales apie viešojo sektoriaus sprendimus ir veiksmus veiklos rodiklių forma. Nuodugnesni ir išsamesni duomenys gali būti pateikiami kompetentingoms priežiūros institucijoms, sudarant sąlygas, jei reikia, tokių duomenų paskelbimui internete arba padarant juos viešai prieinamus pagal nacionalines normas, reglamentuojančias prieigą prie viešų dokumentų.

PAVYZDYS. Tais atvejais, kai būtina rinkti ir internete skelbti informaciją apie asmenų, susijusių su viešojo sektoriaus subjektu (pavyzdžiui, partnerio, vaikų ir kitų šeimos arba namų ūkio narių), turtą, reikėtų atsižvelgti į mažinimo principą – ar šeimos nario turtas neturėtų būti skelbiamas išskaidytai arba ar neturėtų būti apribotas iki bendros vertės sumos. Taip pat turėtų būti atsižvelgta ir į mastą, kuriuo reikia skelbti visos šeimos arba namų ūkio narių tapatybę, kad būtų pasiektas užsibrėžtas tikslas.

¹⁹ Žr. 2013-09-10 *Conseil constitutionnel de la République Française, Décision n ° 2013-675 DC del „Loi organique relative à la transparence de la vie publique“ (Projet de loi the adopté 17 septembre 2013 - TA No. 209).*

PAVYZDYS. Kai kuriose nacionalinėse skaidrumo taisyklėse numatomas informacijos apie aukšto lygmens administracines pareigas einančių asmenų (pavyzdžiui, aukštesnio lygmens administracijos pareigūnų) gaunamas asmenines pajamas ir atlyginimus atskleidimas internete. Paprastai siekiant atitikti tokius įsipareigojimus, pagal mažinimo principą gali pakakti paskelbti bendrą susijusių asmenų gautų pinigų sumą. Tačiau mažai tikėtina, kad būtų proporcinga skelbti tokius duomenis kaip, pavyzdžiui, mokesčių mokėtojo numeris, išsamios finansinės ataskaitos, išsami informacija iš mokesčių deklaracijų arba asmens atlyginimo lapelių, bankiniai duomenys arba namų adresas, asmeninis telefono numeris arba asmeninis el. pašto adresas.

PAVYZDYS. Kai informacijos atskleidimas susijęs su asmenų finansiniais duomenimis (t. y. skolomis, paskolomis ir t. t.), pagal mažinimo principą rekomenduojama skelbti tik būtiną ir (arba) pagrindinę informaciją, atsižvelgiant į tokių duomenų pažeidžiamumą ir galimą riziką, kylančią dėl tokios informacijos paskelbimo internete. Dėl šios priežasties rekomenduojama, kad finansinių duomenų skelbimo atveju skelbimo informacija būtų nustatyta įstatymu, kad būtų išvengta galimo piktnaudžiavimo arba perteklinio šių duomenų paskelbimo, galinčio viršyti pagrįstus ir (arba) teisėtus tikslus, tačiau taip pat nepamirštant atsižvelgti į viešąjį interesą.

❖ Duomenų tipas

Tvarkant asmens duomenis kaip dalį interesų konfliktų prevencijos ir skaidrumo priemonių viešajame sektoriuje, vienas iš tikslų bus apibrėžti, kokie viešojo sektoriaus subjektų finansinės padėties pokyčiai yra teisėti. Apskritai kalbant, visi surinkti ir (arba) paskelbti duomenys turėtų būti funkcionalūs; pavyzdžiui, jie turi atskleisti, kad tokie asmenys neteisėtai įsigijo turto, pažeidė interesų konflikto prevencijos priemones arba įvykdė neteisėtų arba negarbingų veiksmų. Nėra tikslinga rinkti ir toliau tvarkyti asmens duomenis, kurie nepadaidės įvertinti tokių pažeidimų ir (arba) aptikti galimo nusižengimo. Rekomenduojama, kad būtų sukurtos teisinės ir praktinės sistemos, kuriose dėmesys būtų skiriamas teisėtam interesų konfliktų valdymui ir susijusiam skaidrumui, kad būtų užkirstas kelias nereikalingam, neteisėtam ir nesąžiningam asmens duomenų tvarkymui.

PAVYZDYS. Verslo santykiai, užmegzti užimant viešąsias pareigas, gali rodyti neteisėtą elgesį, ir kompetentingos įstaigos gali atlikti gilesnę jų analizę. Taigi informacija gali būti tvarkoma, jei svarbu patikrinti, ar viešojo sektoriaus subjektas tiesiogiai ar netiesiogiai gavo netinkamos finansinės ar kitokios naudos (per giminaitį arba partnerį).

3.3. SPECIALIŲJŲ KATEGORIJŲ ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS (NESKELBTINI DUOMENYS)

Direktyvos 95/46/EB 8 straipsnio 1 dalyje asmens duomenys, atskleidžiantys rasinę arba etinę kilmę, politines pažiūras, religinius arba filosofinius įsitikinimus, narysčių profesinėse sąjungose ir duomenis, susijusius su sveikata arba lytiniu gyvenimu, apibrėžiami kaip specialiosios kategorijos. BDAR praplečia asmens duomenų specialiąsias kategorijas, taip pat apimdamas genetinius duomenis, biometrinius duomenis, kuriais identifikuojami asmuo, ir

duomenis apie lytinę orientaciją. Tiek Direktyvoje 95/46/EB, tiek BDAR kaip bendra taisyklė nustatomas tokių duomenų tvarkymo draudimas, nurodant kelias išimtis, kai tokie duomenys gali būti tvarkomi.

Be to, Direktyvos 95/46/EB 8 straipsnio 5 dalyje nurodoma, kad duomenų, susijusių su nusižengimais, teistumu arba saugumo priemonėmis, tvarkymas gali būti atliekamas tik kontroliuojant oficialiai institucijai arba, jeigu nacionalinės teisės aktais numatytos tinkamos konkrečios apsaugos priemonės, laikantis išimčių, kurias gali nustatyti valstybė narė pagal tinkamas konkrečias apsaugos priemones numatančias nacionalines nuostatas. Panaši nuostata buvo įtraukta ir į BDAR.

Atsižvelgiant į minėtas nuostatas, aktyvus tokių duomenų atskleidimas turėtų būti išimtinis, paremtas konkrečia teisine baze bei visada atsižvelgiant į tinkamą privatumo apsaugos ir teisėto viešojo intereso pusiausvyrą.

PAVYZDYS. Jei kandidatuojant to reikia, gali būti priimtina paskelbti informaciją, susijusią su išrinktais asmenimis, atstovaujančiais politinėms partijoms, kuri atskleistų jų ryšius su tam tikromis politinėmis arba profesinių sąjungų grupėmis.

3.4. SAUGOJIMO LAIKOTARPIAI

Asmens duomenų saugojimo laikotarpis tokia forma, kuri leidžia identifikuoti duomenų subjektus, turėtų būti nustatytas pagal teisėtus tikslus, dėl kurių jie laikomi. Duomenys turėtų būti tvarkomi tik laikotarpį, būtiną pasiekti tokius susijusius teisėtus tikslus. Tvarkymas kompetentingose įstaigose turėtų būti vertinamas atskirai nuo tvarkymo asmens duomenų paskelbimo tikslu. Pageidautina, kad saugojimo laikotarpiai būtų aiškiai nurodyti bei apimtų nuostatas dėl prieinamumo internete.

Gali būti apibrėžti skirtingi veiksmai: laikotarpis, per kurį tvarkomi duomenys pagrindiniam tikslui, duomenų skelbimui laikotarpis ir galimo archyvavimo laikotarpis. Skirtingiems duomenims arba duomenų rinkiniams gali galioti skirtingi laikotarpiai.

3.5. DUOMENŲ TIKSLUMAS

Asmens duomenys turėtų būti tikslūs ir prireikus atnaujinami. Pagal Direktyvos 95/46/EB 6 straipsnį turi būti imtasi visų pagrįstų veiksmų, kad būtų užtikrinta, jog duomenys būtų tikslūs ir atnaujinami, atsižvelgiant į tikslus, dėl kurių jie yra renkami arba dėl kurių jie yra toliau apdorojami. Be to, atsižvelgiant į BDAR, viešojo sektoriaus subjektas turės teisę iš kompetentingų įstaigų be nepagrįsto uždelsimo reikalauti ištaisyti jų asmens duomenis, kurie yra netikslūs arba pasenę. Be to, BDAR 16 straipsnyje teigiama, kad, priklausomai nuo tikslų, dėl kurių tvarkomi duomenys, duomenų subjektas turės teisę pasiekti neišsamių duomenų papildymo, įskaitant papildomo pareiškimo pateikimą

Kai įstatymu reikalaujama, kad tam tikri duomenys būtų skelbiami internete, rekomenduotina, kad, atsižvelgiant į tikslumo principą, kompetentingos įstaigos sukurtų aiškia (-ias) / unikalia (-ias) formą (-as) / deklaraciją (-as), kuriose būtų tik susiję duomenys.

Taip pat rekomenduojama, kad kompetentingos įstaigos nustatytų tinkamas procedūras, kad surinkti asmens duomenys būtų tikslūs ir atnaujinti pagal Direktyvos 95/46/EB 6 straipsnį ir BDAR atžvilgiu. Gera praktika yra nurodyti skelbiamo duomenų rinkinio paskelbimo arba paskutinio atnaujinimo datą.

3.6. TIKSLŲ APRIBOJIMAS

Surinkti duomenys gali būti tvarkomi tik nurodytam tikslui ir kitais suderinamais tikslais. Direktyvos 95/46/EB 6 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta, kad asmens duomenys turi būti surinkti įvardintais, aiškiai apibrėžtais ir teisėtais tikslais, o po to nebetvarkomi būdais, kurie nesuderinami su tais tikslais.

Be to, panaši BDAR nuostata teigia, kad asmens duomenys turi būti renkami nurodytais, aiškiais ir teisėtais tikslais ir toliau nebetvarkomi būdu, kuris būtų nesuderinamas su šiais tikslais; tolesnis duomenų tvarkymas archyvavimo tikslais dėl viešojo intereso arba moksliniais ar istoriniais tiriamaisiais tikslais arba statistiniais tikslais nelaikomas nesuderinamu su pradiniais tikslais.

Pažymėtina, kad kai kuriose ES valstybėse narėse tam tikri duomenų valdytojai yra pridėję konkrečios informacijos, paaiškinančios pakartotinio paskelbtų duomenų naudojimo ribas. Iš tiesų, kaip 29 straipsnio darbo grupė pabrėžia nuomonėje Nr. 06/2013 dėl atvirųjų duomenų ir pakartotinio naudojimo, potencialūs pakartotiniai naudotojai turėtų vadovautis duomenų apsaugos teisės aktais kaip duomenų valdytojai, kai dirba su asmens duomenimis, išskyrus atvejus, kai jų tvarkymo veikla patenka į namų ūkio išimtį pagal Direktyvos 95/46/EB 3 straipsnį.

Sprendžiant, ar asmens duomenys turėtų būti prieinami pasauliniu mastu per išorinius paieškos variklius, tikslinga atsižvelgti į tikslą, dėl kurio informacija daroma viešai prieinama. Jei yra pasaulinis viešasis interesas padaryti tokią informaciją prieinama, ypač atsižvelgiant į duomenų subjektų kategoriją, tuomet tikėtina, kad tokia sklaida yra pagrįsta. Taip yra su sąlyga, kad buvo atsižvelgta į bet kokią galimą poveikį duomenų subjektų teisėms ir laisviams. Tačiau jei pasaulinio viešojo intereso nėra arba tokia plati sklaida laikoma netinkama, gali būti geriau tokius duomenis paviešinti per vidaus paieškos variklius²⁰ arba per kitus sąlyginės prieigos mechanizmus (pavyzdžiui, naudojant prisijungimą arba CAPTCHA vaizdą).

Rekomenduojama, kad pakartotinis duomenų naudojimas būtų aiškiai apibrėžtas kaip leidžiamas arba draudžiamas, taip pat turėtų būti nurodytos galutinės pakartotinio naudojimo sąlygos²¹.

4. SAUGUMO PRIEMONĖS

²⁰ Šiuo tikslu kiekvienoje tekstinėje laikmenoje gali būti užkoduotos konkrečios prieigos taisyklės (pvz., per neindeksuojamas / nearchyvuojamas metažymes ir robots.txt laikmeną, konfigūruojamą pagal robotų neįtraukimo protokolą). Tai nepažeidžia jokių priemonių, kurios galėtų palengvinti viešosios įstaigos oficialioje svetainėje paviešintinų informacijos ir dokumentų paiešką, naudojimo.

²¹ Žr. 29 straipsnio darbo grupės nuomonę WP207.

Kompetentingos institucijos kaip duomenų valdytojai imasi tinkamų techninių ir organizacinių priemonių apsaugoti asmens duomenis, užkirsti kelią atsitiktiniam praradimui arba sunaikinimui, pakeitimui arba nesankcionuotam atskleidimui arba prieigai ir visoms kitoms neteisėtoms tvarkymo formoms. Apsaugos priemonės turi būti atitikti kompetentingos įstaigos tvarkymo veiklos pobūdį.

Šiuo tikslu turėtų būti įgyvendintos atitinkamos priemonės, kad būtų sumažinta riziką, jog internete prieinama informacija ir dokumentai bus ištrinti, iš dalies pakeisti, pakeisti ir (arba) išimti iš konteksto – pavyzdžiui, gali būti nurodyti patikimi šaltiniai, iš kurių minėtas dokumentas gali būti atgautas; dokumentų autentiškumui ir integralumui užtikrinti gali būti naudojami elektroniniai parašai; į oficialiose svetainėse skelbiamus puslapius gali būti įterpti „kontekstiniai duomenys“, pavyzdžiui, informacija apie versijas, galiojimo datą, atsakingą administracinę įstaigą).

5. DUOMENŲ SUBJEKTŲ TEISĖS

Siekdama užtikrinti teisingą tvarkymą, 29 straipsnio darbo grupė rekomenduoja, kad kompetentingos įstaigos praneštų visiems pakartotiniams naudotojams apie jų įpareigojimus, susijusius su duomenų subjektų teisėmis, ir kaip juos vykdyti.

Prieš pradėdama rinkti bet kokius asmens duomenis, kompetentinga įstaiga informuoja viešojo sektoriaus subjektą, kurio asmens duomenys renkami pagal Direktyvos 95/46/EB 10 ir 11 straipsnius. Teisė būti informuotam gali kilti iš atitinkamo teisės akto, numatančio, kurie asmens duomenys turėtų būti viešinami ir todėl gali būti skelbiami be išankstinio viešojo sektoriaus subjekto sutikimo.

Be to, duomenų subjektas iš kompetentingų įstaigų gali gauti toliau nurodytą informaciją, išskyrus atvejus, kai taikoma Direktyvos 95/46/EB išimtis:

- patvirtinimą, ar duomenys, susiję su juo, yra tvarkomi, ir informaciją bent jau apie tvarkymo tikslus, susijusių duomenų kategorijas ir gavėjus bei gavėjų kategorijas, kuriems duomenys atskleidžiami;
- pranešimą jam suprantama forma apie vykstantį duomenų tvarkymą ir visą turimą informaciją apie jų šaltinį;
- žinias apie loginius metodus, susijusius su automatiniu duomenų, susijusių su juo, tvarkymu, bent jau tais atvejais, kai priimami automatiniai sprendimai.

Pagal Direktyvos 95/46/EB 14 straipsnį, duomenų subjektas kai kuriais atvejais²² turi teisę bet kada prieštarauti tvarkymui. Rekomenduojama, kad valdytojas apie prieštaravimą praneštų visiems pakartotiniams tokių duomenų naudotojams²³.

²² Šiuo atžvilgiu reikėtų paminėti, kad direktyvos 14 straipsnyje numatyta, jog duomenų subjektas gali naudotis teise prieštarauti mažiausiai *inter alia* remdamasis priežastimi, nurodyta direktyvos 7 straipsnio e punkte. Tai reiškia, kad tuo atveju, kai atlikus pagrįstą ir objektyvų skirtingų teisių ir susijusių interesų vertinimą, duomenų tvarkymas leidžiamas toliau, subjektas vis dar turi papildomą galimybę prieštarauti remdamasis priežastimis,

Ši teisė prieštarauti gali būti pašalinta arba apribota įstatymu priklausomai nuo tikslo. Pavyzdžiui, jis gali leisti duomenų subjektams prieštarauti dalies arba visų duomenų, susijusių su juo, paskelbimui internete remiantis įtikinamomis teisėtomis priežastimis, susijusiomis su jų konkrečia padėtimi, tačiau ne su vidinėmis tvarkymo operacijomis (skirtingai negu su jais susijusių duomenų skleidimo atveju).

Be to, bet kuris duomenų subjektas gali pasiekti, kad kompetentinga įstaiga ištaisytų, ištrintų arba blokuotų duomenis, kurių tvarkymas neatitinka Direktyvos 95/46/EB nuostatų. Be to, apie tokį ištaisymą, ištrynimą arba blokavimą pranešama trečiosioms šalims, kurioms buvo atskleisti duomenys, išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad tai neįmanoma arba reikalauja neproporcingai daug pastangų.

Pagal BDAR duomenų subjektas turės teisę prašyti ištaisyti, ištrinti ir suvaržyti jo duomenis bei teisę pateikti skundą duomenų apsaugos institucijai.

susijusiomis su jo konkrečia padėtimi. Žr. minėtą 29 straipsnio darbo grupės nuomonę Nr. 06/2014, III skyrius, 3 straipsnio 6 dalis.

²³ Prancūzijoje šis įsipareigojimas nurodomas dekreto dėl nacionalinio duomenų apsaugos įstatymo 97 straipsnyje.